

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського»
Інститут прикладного системного аналізу
Кафедра системного проектування

Алгоритми та структури даних
Лабораторна робота №2
“Дослідження структури даних хеш-таблиця”

Київ – 2021

1 Мета роботи

Ознайомитись і дослідити структуру даних хеш-таблиця. Набути навичок реалізації хеш-таблиці за методом ланцюжків мовою програмування C++, познайомитись з використанням STL контейнерів на прикладі `unordered_map` та порівняти власну реалізацію з готовим бібліотечним рішенням.

2 Короткі теоретичні відомості

- Генерація випадкових великих чисел:

Стандартна функція `rand()` з бібліотеки `<cstdlib>` генерує числа з максимальним значенням 32767, що для багатьох задач є недостатнім.

На базі цієї функції можна створити функцію для генерації необхідного за довжиною числа, випадково генеруючи кожен цифру цього числа з порозрядним заповненням. Для зберігання таких великих чисел замість звичайного типу даних `'int'` потрібно використати тип `'long long'`. У даній лабораторній ці випадкові числа будуть використовуватись в якості ключів для хеш-таблиці, тому пропонуємо генерувати всі числа однакової довжини, наприклад 10-13. Враховувати, що в старшому розряді не може бути цифра 0.

- Хеш-таблиця:

<https://alextoolsblog.blogspot.com/2019/12/hash-map.html>

<https://intellect.icu/khesh-tablitsa-kak-struktura-dannykh-4609>

- Хеш-функції, загальна інформація:

<http://ruslan.rv.ua/python-essential/methodologies/hash/>

<https://uk.wikipedia.org/wiki/Хеш-функція>

- Яку хеш-функцію обрати?

- Будь-яка хеш-функція з лекцій

- Хеш-функція на основі ділення:

$\text{hash}(\text{key}) = \text{key} \% m$, де m - розмір масиву в хеш-таблиці.

- Універсальна хеш-функція:

$\text{hash}(\text{key}) = ((a * \text{key} + b) \% p) \% m$

де p - велике просте число, наприклад $p = 9149658775000477$, a, b - невеликі випадкові числа ($a, b > 0$), m - розмір масиву в хеш-таблиці.

3 Завдання

Написати програму для реалізації структури даних хеш-таблиця, яка дозволить проводити дуже швидкий пошук даних у наборі структур свого варіанту.

1. Реалізувати функцію для генерації випадкового великого числа, що буде унікальним ключем-ідентифікатором даних у хеш-таблиці.

2. Реалізувати хеш-таблицю за методом ланцюжків:

2.1 Створити структуру Data для зберігання різнотипних даних відповідно до варіанту, вона буде використовуватись у якості значень для хеш-таблиці. Реалізувати генерацію випадкових даних для полів структури у пустому конструкторі Data().

2.2 Створити структуру HashNode для зберігання ключа та значення

2.3 Створити структуру LinkedList з підтримкою додавання елементів

2.4 Створити структуру HashTable, яка буде містити масив зв'язних списків bucketsArray статичного розміру $M = 10000$ та реалізувати в ній основні функції:

- hash(key) знаходження хеш-функції від ключа
- insert(key, value) додавання значення під відповідним ключем (заміна у випадку існування ключа)
- find(key) знаходження значення під відповідним ключем, функція повертає вказівник на знайдений елемент або NULL
- erase(key) видалення значення під відповідним ключем
- size() знаходження кількості елементів в хеш-таблиці

Всі функції повинні працювати за $O(1)$.

3. Оптимізувати хеш-таблицю, додавши динамічну зміну розміру масиву bucketsArray в залежності від loadFactor (максимально можлива завантаженість таблиці):

3.1 Початковий розмір масиву bucketsArray встановити невеликим, наприклад $m = 8$, при перевищенні значення loadFactor динамічно збільшувати розмір (наприклад в 2 рази)

3.2 Початкове значення loadFactor тимчасово обрати рівним 8.5

4. Провести тестування, використавши вказану нижче функцію testHashTable(). Обрати оптимальне значення loadFactor. Перевірити правильність та швидкість роботи, порівнявши з готовим бібліотечним рішенням STL unordered_map.

Необов'язкові завдання для отримання додаткових балів:

- Реалізувати ще одну хеш-таблицю, де в якості ключів використати тип string
- Реалізувати ще одну хеш-таблицю за методом відкритої адресації

Код для тестування хеш-таблиці:

```
#include <unordered_map>

using namespace std;

bool testHashTable()
{
    const int iters = 500000;
    const int keysAmount = iters * 1;

    // generate random keys:
    long long* keys = new long long[keysAmount];

    long long* keysToInsert = new long long[iters];
    long long* keysToErase = new long long[iters];
    long long* keysToFind = new long long[iters];

    for (int i = 0; i < keysAmount; i++)
    {
        keys[i] = generateRandLong();
    }
    for (int i = 0; i < iters; i++)
    {
        keysToInsert[i] = keys[generateRandLong() % keysAmount];
        keysToErase[i] = keys[generateRandLong() % keysAmount];
        keysToFind[i] = keys[generateRandLong() % keysAmount];
    }

    // test my HashTable:
    HashTable hashTable;

    clock_t myStart = clock();
    for (int i = 0; i < iters; i++)
    {
        hashTable.insert(keysToInsert[i], Data());
    }
    int myInsertSize = hashTable.size();
    for (int i = 0; i < iters; i++)
    {
        hashTable.erase(keysToErase[i]);
    }
    int myEraseSize = hashTable.size();
    int myFoundAmount = 0;
    for (int i = 0; i < iters; i++)
```

```

{
    if (hashTable.find(keysToFind[i]) != NULL)
    {
        myFoundAmount++;
    }
}
clock_t myEnd = clock();
float myTime = (float(myEnd - myStart)) / CLOCKS_PER_SEC;

// test STL hash table:
unordered_map<long long, Data> unorderedMap;

clock_t stlStart = clock();
for (int i = 0; i < iters; i++)
{
    unorderedMap.insert({keysToInsert[i], Data()});
}
int stlInsertSize = unorderedMap.size();
for (int i = 0; i < iters; i++)
{
    unorderedMap.erase(keysToErase[i]);
}
int stlEraseSize = unorderedMap.size();
int stlFoundAmount = 0;
for (int i = 0; i < iters; i++)
{
    if (unorderedMap.find(keysToFind[i]) != unorderedMap.end())
    {
        stlFoundAmount++;
    }
}
clock_t stlEnd = clock();
float stlTime = (float(stlEnd - stlStart)) / CLOCKS_PER_SEC;

cout << "My HashTable:" << endl;
cout << "Time: " << myTime << ", size: " << myInsertSize << " - " << myEraseSize <<
", found amount: " << myFoundAmount << endl;
cout << "STL unordered_map:" << endl;
cout << "Time: " << stlTime << ", size: " << stlInsertSize << " - " << stlEraseSize
<< ", found amount: " << stlFoundAmount << endl << endl;

delete keys;
delete keysToInsert;
delete keysToErase;
delete keysToFind;

if (myInsertSize == stlInsertSize && myEraseSize == stlEraseSize && myFoundAmount ==
stlFoundAmount)
{
    cout << "The lab is completed" << endl;
    return true;
}

cerr << ":(" << endl;
return false;
}

```

4 Зміст звіту

Звіт має містити:

- 1) Титульний аркуш
- 2) Мету роботи
- 3) Варіант завдання
- 4) Хід виконання роботи:
 - a) Умова задачі
 - b) Скріншоти результатів виконання
 - c) Лістинг програми (код)
- 5) Висновки

5 Контрольні питання

- 1) Навіщо потрібна структура даних хеш-таблиця? Чим вона відрізняється від звичайного масива, списку? Коли її варто застосовувати?
- 2) Що таке хеш-функція та для чого вона потрібна? Що таке універсальне хешування?
- 3) Що таке колізії у хеш-таблицях? Які способи вирішення колізій існують, в чому переваги і недоліки кожного з них? В чому особливість реалізації методу відкритої адресації?
- 4) За що відповідає значення loadFactor та навіщо його використовувати?
- 5) Як залежить швидкість роботи хеш-таблиці від вибору хеш-функції та обраного значення loadFactor?

6 Варіанти завдань

Варіант 1

Структура Гуртожиток має наступні поля: адреса, площа кімнати, наявність опалення. Створити студентський кампус в якому можна швидко знайти гуртожиток.

Варіант 2

Структура Диплом має наступні поля: спеціальність, рік отримання, середній бал. Створити архів в якому можна швидко знайти диплом.

Варіант 3

Структура Викладач має наступні поля: ім'я, оцінка в кампусі, якість мікрофону. Створити кафедру на якій можна швидко знайти викладача.

Варіант 4

Структура Президент має наступні поля: ім'я, строк правління, площа палацу. Створити список інтерполу в якому можна швидко знайти президента.

Варіант 5

Структура Літак має наступні поля: авіакомпанія, вага, максимальна швидкість. Створити аеропорт в якому можна швидко знайти літак.

Варіант 6

Структура Корпус має наступні поля: адреса, номер, дотримання правил пожежної безпеки. Створити університет в якому можна швидко знайти корпус.

Варіант 7

Структура даних Програміст має наступні поля: посада, зарплата, кількість багів у коді. Створити галеру на якій можна швидко знайти програміста.

Варіант 8

Структура Пара з матаналізу має наступні поля: ім'я викладача, номер пари, кількість присутніх студентів. Створити розклад пар в якому можна швидко знайти пару з матаналізу.

Варіант 9

Структура Бомба має наступні поля: колір, вага, кількість тротилу в кг. Створити склад боєприпасів в якому можна швидко знайти бомбу.

Варіант 10

Структура Працівник деканату має наступні поля: посада, години роботи, продуктивність. Створити деканат в якому можна швидко знайти працівника.

Варіант 11

Структура Робот має наступні поля: ім'я, кількість рук, стать. Створити місто майбутнього в якому можна швидко знайти робота.

Варіант 12

Структура Кіт має наступні поля: кличка, кількість корму в день, пухнастість. Створити квартиру в якій можна швидко знайти кота.

Варіант 13

Структура Університет має наступні поля: назва, кількість студентів, наявність турнікетів. Створити місто в якому можна швидко знайти університет.

Варіант 14

Структура Додаткова сесія має наступні поля: причина, кількість незакритих предметів, шанс відрахування. Створити список неприємних речей в якому можна швидко знайти додаткову сесію.

Варіант 15

Структура Учень Хогвартсу має наступні поля: назва факультету, тип палички, вірогідність працевлаштування після навчання. Створити реєстр магії в якому можна швидко знайти учня Хогвартсу.

Варіант 16

Структура Контрольна робота має наступні поля: назва предмету, кількість завдань, ймовірність списування. Створити архів робіт в якому можна швидко знайти контрольну роботу.

Варіант 17

Структура Мем має наступні поля: назва шаблону, кумедність, кількість вподобайок. Створити паблік в якому можна швидко знайти мем.

Варіант 18

Структура iPhone має наступні поля: колір, номер моделі, наявність зарядного пристрою в комплекті. Створити магазин в якому можна швидко знайти iPhone.

Варіант 19

Структура Джедай має наступні поля: ім'я, кількість падаванів, колір світлового меча. Створити космічний корабель в якому можна швидко знайти джедая.

Варіант 20

Структура Лабораторна робота має наступні поля: назва предмету, номер, бажання виконувати. Створити пошту в якій можна швидко знайти лабораторну роботу.

Варіант 21

Структура Банківська картка має наступні поля: назва банку, номер, cvv2. Створити гаманець в якому можна швидко знайти банківську картку.

Варіант 22

Структура Алгоритм має наступні поля: назва, асимптотична складність, корисність. Створити лекцію в якій можна швидко знайти алгоритм.

Варіант 23

Структура Зомбі має наступні поля: ім'я, колір шкіри, кількість покусаних. Створити кладовище на якому можна швидко знайти зомбі.

Варіант 24

Структура даних Стікер має наступні поля: назва, популярність, кумедність. Створити пак в якому можна швидко знайти стікер.

Варіант 25

Структура Чашка має наступні поля: колір, діаметр, заповненість у см. Створити кухню на якій можна швидко знайти чашку.

Варіант 26

Структура Планета має наступні поля: назва, кількість супутників, наявність життя. Створити галактику в якій можна швидко знайти планету.

Варіант 27

Структура даних Чат має наступні поля: назва, кількість людей, частота лайливих слів. Створити соціальну мережу в якій можна швидко знайти чат.

Варіант 28

Структура Місто має наступні поля: назва, населення, наявність метро. Створити країну в якій можна швидко знайти місто.

Варіант 29

Структура TikTok відео має наступні поля: назва пісні, кількість вподобайок, тривалість ролику. Створити папку в якій можна швидко знайти TikTok відео.

Варіант 30

Структура Динозавр має наступні поля: назва виду, вміння літати, вага. Створити парк в якому можна швидко знайти динозавра.

Варіант 31

Структура Цукерка має наступні поля: виробник, вага, смак. Створити солодкий подарунок в якому можна швидко знайти цукерку.

Варіант 32

Структура Книга має наступні поля: назва, ціна, кількість сторінок. Створити бібліотеку в якій можна швидко знайти книгу.

Варіант 33

Структура даних Фільм має наступні поля: жанр, тривалість, оцінка. Створити сайт на якому можна швидко знайти фільм.

Варіант 34

Структура Гуртожиток має наступні поля: адреса, площа кімнати, наявність опалення. Створити студентський кампус в якому можна швидко знайти гуртожиток.

Варіант 35

Структура Диплом має наступні поля: спеціальність, рік отримання, середній бал. Створити архів в якому можна швидко знайти диплом.

Варіант 36

Структура Викладач має наступні поля: ім'я, оцінка в кампусі, якість мікрофону. Створити кафедру на якій можна швидко знайти викладача.

Варіант 37

Структура Президент має наступні поля: ім'я, строк правління, площа палацу. Створити список інтерполу в якому можна швидко знайти президента.

Варіант 38

Структура Літак має наступні поля: авіакомпанія, вага, максимальна швидкість. Створити аеропорт в якому можна швидко знайти літак.